

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 5260 від 18.03.2021
Кабінет Міністрів України

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо підтвердження суб'єктами господарювання дотримання заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності»

У проекті шляхом внесення змін до ч. 1 ст. 197 Митного кодексу України (далі – МК) пропонується віднести до підстав для пропуску через митний кордон України та митного оформлення окремих груп товарів наявність заяви декларанта або уповноваженої ним особи до митної декларації про те, що задекларовані товари за своєю характеристикою та фізико-хімічними властивостями не належать до культурних цінностей, наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, заборонених до ввезення та застосування на території України, товарів військового призначення або товарів подвійного використання, небезпечних відходів, агрохімікатів та пестицидів, що підлягають державній реєстрації, не є об'єктами Конвенції CITES, генетично модифікованими організмами або продукцією, виробленою із застосуванням генетично модифікованих організмів, не містять озоноруйнівних речовин.

Крім того, пропонуються зміни до ч. 1 ст. 337¹ МК щодо надання митним органам права перевіряти під час проведення пост-митного контролю достовірність інформації, викладеної у такій заяві про те, що задекларовані товари не підпадають під встановлені законами України обмеження щодо переміщення через митний кордон України.

Метою проекту, як зазначається у пояснювальній записці до нього, є «запровадження можливості підтвердження суб'єктами господарювання дотримання заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (встановлених законами України заборон та обмежень) під час переміщення товарів через митний кордон України за декларативним принципом».

Проект на момент підготовки висновку не включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165-IX.

Головне управління, проаналізувавши законопроект, вважає за доцільне зауважити таке.

Як зазначає суб'єкт права законодавчої ініціативи у пояснювальній записці до нього, «розроблення законопроекту зумовлено необхідністю спрощення процедури митного оформлення товарів, які класифікуються за тим самим кодом згідно з УКТ ЗЕД, що і товари, на які встановлено обмеження, та схожі за зовнішніми ознаками на такі товари, але які за своїми фізико-хімічними властивостями та характеристикою не є такими» (п. 2), тобто, «не є об'єктами регулювання відповідних законів України, які встановлюють обмеження щодо переміщення товарів через митний кордон України» (п. 8).

Разом із тим, із конструкції оновленої ч. 1 ст. 197 МК, згідно з якою «у випадках, передбачених законом, на окремі товари встановлюються обмеження щодо їх переміщення через митний кордон України. Пропуск таких товарів через митний кордон України та/або їх випуск залежно від вимог відповідного закону здійснюються митними органами на підставі отриманих від державних органів, інших установ та організацій, уповноважених на здійснення дозвільних або контрольних функцій щодо переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, з використанням механізму «єдиного вікна» відповідних дозвільних документів та/або відомостей про включення (виключення) товару до (з) відповідного реєстру у формі електронних документів, засвідчених електронним цифровим підписом, які підтверджують дотримання встановлених обмежень щодо переміщення таких товарів через митний кордон України, якщо використання таких дозвільних документів та/або відомостей для здійснення митних формальностей передбачено законами України, або заяви декларанта або уповноваженої ним особи до митної декларації про те, що задекларовані товари за своєю характеристикою та фізико-хімічними властивостями не належать до культурних цінностей, наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, заборонених до ввезення та застосування на території України, товарів військового призначення або товарів подвійного використання, небезпечних відходів, агрохімікатів та пестицидів, що підлягають державній реєстрації, не є об'єктами Конвенції CITES, генетично модифікованими організмами або продукцією, виробленою із застосуванням генетично модифікованих організмів, не містять озоноруйнівних речовин», складається враження, що декларативний принцип може бути застосований не лише до товарів, схожих за зовнішніми ознаками на товари, на які законами встановлені обмеження щодо їх переміщення через митний кордон України, але які за своїми фізико-хімічними властивостями та характеристикою не є такими, а й до окремих товарів, на переміщення яких через митний кордон України, власне, встановлені такі обмеження.

У зв'язку із цим, звертаємо увагу на те, що відповідно до ч. 2 ст. 197 МК *«центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, визначає коди товарів згідно з УКТ ЗЕД, на переміщення яких через митний кордон України у відповідному напрямку встановлено обмеження, та розміщує відповідну інформацію на своєму офіційному веб-сайті та на єдиному державному інформаційному веб-порталі «Єдине вікно для міжнародної торгівлі»»*.

Відповідно, на сьогоднішній день є чинним Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 835, яке визначає вимоги до формату і структури наборів даних, що підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, періодичність оновлення та порядок їх оприлюднення, а також перелік таких наборів даних (п. 1). На Єдиному державному веб-порталі відкритих даних ведеться реєстр оприлюднених наборів даних у форматі відкритих даних, який дає змогу ідентифікувати кожен з оприлюднених наборів даних, отримати їх метадані, зокрема, гіперпосилання для доступу до набору даних в Інтернеті (п. 18). Згідно з додатком до наведеного вище Положення, наприклад, за Держмитслужбою закріплено, у тому числі, визначення *переліків товарів, на які встановлено обмеження щодо переміщення через митний кордон України*.

Відповідним чином, до товарів, на які встановлено обмеження щодо переміщення через митний кордон України, належать: «Наркотичні засоби, психотропні речовини та прекурсори, перелік яких визначено постановою Кабінету Міністрів України від 6 травня 2000 р. № 770; Лікарські засоби, що містять наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори, які визначено постановою Кабінету Міністрів України від 6 травня 2000 р. № 770; Товари, що є об'єктом спеціальних заходів; Лісоматеріали та виготовлені з них пиломатеріали (крім цінних і рідкісних порід дерев); Культурні цінності, що вивозяться, у тому числі тимчасово, за межі України; Товари, зазначені у додатку до Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2003 року № 1807. Товари, зазначені у додатку до Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 січня 2004 року № 86. Готівкова валюта; Банківські метали; Радіоактивні матеріали: джерела іонізуючого випромінювання радіонуклідні, ядерні матеріали, радіоактивні відходи; Радіоактивні матеріали, що містяться у складі приладів, апаратури, обладнання, пристроїв; Товари, зазначені у додатку до Порядку видачі дозволу на ввезення з-за кордону радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв спеціального призначення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 8 квітня 2015 р. № 184;

Радіоелектронні засоби та випромінювальні пристрої (продукція, до складу якої або в комплекті постачання входить РЕЗ або ВП), що включені до Переліку типів (видів) РЕЗ (ВП), що потребують спеціального порядку оформлення Реєстру радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, заборонених до застосування та ввезення на територію України; Видавнича продукція, що має походження або виготовлена та/або ввозиться з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України для розповсюдження на території України; Небезпечні відходи, що включені до розділу А Жовтого переліку відходів; відходи, які потребують окремого розгляду, що включені до розділу Б Жовтого переліку відходів; відходи, що включені до Зеленого переліку відходів і є об'єктом транскордонного перевезення, у разі, коли вони містять матеріали в таких кількостях, що можуть виявляти небезпечні властивості, наведені у переліку небезпечних властивостей (затверджується Мінприроди), а також якщо транскордонні перевезення таких відходів підпадають під державне регулювання у заінтересованих державах; Живі рослини і тварини, що є об'єктами регулювання Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), зразки видів дикої фауни і флори, включених до додатків I, II і III Конвенції CITES, зразки, які є об'єктами регулювання Конвенції CITES, зразки, які є частиною цирку, пересувної виставки та є об'єктом регулювання Конвенції CITES; Водні біоресурси та продукція з них (іклачі); ГМО, а також продукція, вироблена із застосуванням ГМО; Пестициди і агрохімікати; Колісні транспортні засоби; Перелік товарів, експорт яких підлягає ліцензуванню у 2021 році; Перелік товарів (озоноруйнівних речовин), експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню у 2021 році; Перелік товарів, що можуть містити озоноруйнівні речовини, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню у 2021 році (крім товарів, що перевозяться у контейнерах з особистими речами); Перелік товарів, імпорт яких з Республіки Македонія підлягає ліцензуванню у 2021 році в рамках тарифної квоти відповідно до положень Угоди про вільну торгівлю між Україною та Республікою Македонія від 18 січня 2001 року; Папір цигарковий; Фільтри для промислового виробництва сигарет: фільтропалочки ацетатні (трубки з волокон ацетату целюлози, вкриті цигарковим папером)»¹.

Таким чином, вбачається, що за декларативним принципом можуть бути переміщені через митний кордон України, наприклад, папір цигарковий, фільтри для промислового виробництва сигарет, фільтропалочки ацетатні (трубки з волокон ацетату целюлози, вкриті цигарковим папером), колісні транспортні засоби, антрацит тощо, оскільки вказані товари не підпадають під класифікаційні ознаки, наведені у проекті.

¹ <https://data.gov.ua/dataset/scsu-registe-property-limitation/resource/1ecec058-29a5-430e-8242-c483f8e9d131>

Також вважаємо за доцільне висловити застереження щодо можливого ризику зменшення контролю за переміщенням відповідних товарів за декларативним принципом, з огляду на специфіку останніх у частині їх характеристик та фізико-хімічних властивостей.

Принагідно зауважимо, що у положеннях проекту посилання на «Конвенцію CITES» варто було б замінити посиланням на «Конвенцію про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення», до якої Україна приєдналася у результаті прийняття Закону України від 14.05.1999 № 662-XIV. Аббревіатура ж «CITES» походить від назви даної Конвенції англійською мовою: Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: І. Фомін

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЙВНА

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000733B42008E588D01

Дійсний до: 27.05.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/03-2021/112681 від 31.03.2021

459010